

BİLGESAM'ın Vizyonu ve Hedefleri: Sorular ve Cevaplar

Devletlerin dış politikalarını oluşturmasında ve dış politikayla ilgili önemli karar alıcılar üzerinde düşünce kuruluşlarının rolü nedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Dünya 20. yüzyılın sonunda başlayan ve halen devam eden hızlı bir değişim süreci yaşamaktadır. Bu süreç içinde Soğuk Savaş sona ermiş, küreselleşme olgusu; insanları, toplumları, şirketleri, devletleri ve uluslararası ilişkiler ortamını derinden etkilemiştir. Değişen güç dengelerine uygun olarak yeni bir dünya düzeninin temelleri atılmaya başlanmıştır. Günümüzde devletlerin başarısı büyük ölçüde değişen dinamiklere uyum sağlayabilmelerine ve milli hedeflerinin gerçekleştirilmesinde bu dinamikleri kullanabilmelerine bağlıdır. Başarılı olan devletler hızla gelişerek dünyanın zenginlik ve refahından en üst düzeyde yararlanmakta, başarısız olanlar ise marjinalleşmekte, ağırlaşan ve karmaşıklaşan sorunlar altında ezilmektedir. Bu nedenle, günümüzün hızla değişen dinamik koşullarına uygun, doğru politikaların belirlenmesi ve bu politikaların başarılı olarak uygulanabilmesi için gereken prensiplerin tespit edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Bu nedenle stratejik araştırma merkezlerinin önemi daha çok artmıştır. Stratejik araştırma merkezleri, öncelikle devlet tarafından uygulanacak politikalar için bilimsel verileri hazırlamaktadır. Bu bilimsel veriler; alan araştırmaları, farklı senaryolar ve öngörüler doğrultusunda farklı seçenekler sunmaktadır. Bilimsel veriler, farklı senaryolar ve farklı öngörüler karar alıcılara devletin dış politikası ile ilgili planlarını oluştururken yararlanabilecekleri büyük bir veri kaynağı sağlamaktadır.

Düşünce kuruluşları devlet politikalarını iki şekilde etkilemektedir. Birinci olarak, bazı stratejik araştırma merkezleri, özellikle ABD'dekiler için söylemek gerekirse, tamamen iktidardaki partinin - Cumhuriyetçi veya Demokrat- araştırma merkezleri gibi görev yapmaktadır. Bunlar yönetimde yer aldıklarında, örneğin demokratlar yönetimde görev aldıklarında, onların üye olduğu araştırma merkezlerinin yapmış olduğu araştırmalar devlet politikalarını doğrudan etkilemekte ve yapılan araştırmalar doğrultusunda dış politika yönlendirilmektedir. Stratejik araştırma merkezleri sadece politikaların belirlenmesinde etkili değil, aynı zamanda politikaların uygulanmasında ihtiyaç duyulan personel ihtiyacını da karşılamaktadır. Örneğin yine Demokratlar iktidara geldiğinde bu stratejik araştırma merkezlerinin içinde olan yetişmiş personel bu politikaların uygulama alanlarında da görev almakta dolayısıyla politikaların başarılı bir şekilde uygulanmasına katkı sağlamaktadır.

İkinci olarak, bu dönemde devlet kontrollü veya kendi bakış açısıyla örtüşen politikalar üreten stratejik araştırmalar merkezlerinin dışında, bağımsız merkezlerin çalışmaları da devletin ürettiği politikalara alternatif politikalar sunulması açısından çeşitli araştırmalar, senaryolar ve öneriler geliştirmektedir. Bu da yöneticilerin ve dış politika karar alıcılarının olaya farklı noktalardan bakmalarına imkân sağlamaktadır. Bu sayede her politikanın alternatifi de zaman içinde oluşmakta, bu da demokratik ülkelerde yönetimlerin değişmesiyle beraber yeni politikaların belirlenmesi ve uygulanması için geçecek süreyi azaltmaktadır. Farklı stratejik araştırma merkezlerinin yapmış olduğu çalışmalar, aynı dış politika olaylarına farklı yönlerden bakmak suretiyle gelişen olayların daha doğru bir şekilde algılanmasını sağlamaktadır. Bu algılamalara uygun olarak ortaya konan optimal politikaların verimliliği ve etkinliği de artmaktadır. Bu açıdan bakıldığında sadece hükümete bağlı araştırma merkezlerinin değil, diğer araştırma merkezlerinin çalışmaları da dolaylı olarak uygulanan politikalar üzerinde etkili olmaktadır.

Nitekim aynı çalışmaları geliştirmekte olan ülkelere ve gelişmemiş ülkelere devlet bürokratları yapmaya çalışmaktadır. Ancak devlet bürokrasisi içinde veri tabanı oluşturulması ve uygulanan politikaların hazırlanması devletin kendi öngörülerini doğrultusunda yapılacağı için bu çalışmalarda kamuda yerleşik düşünce ve sınırlamaların dışına çıkılamamaktadır. Yani farklı yönlerden olaya bakmak imkânsız olmaktadır. Bu sebeple günlük bürokratik işlerle uğraşan görevlilerin, farklı vizyonları benimseyip daha geniş çaplı düşünerek olayları mevcut uygulamaların dışında değerlendirmeleri zaten mümkün değildir. Bundan dolayı devletin kendi kontrolünde stratejik araştırma merkezlerinin dışında farklı görüşlere, değişik özelliklere sahip araştırma merkezlerinin olması ve bunların gerek veri üretiminde gerek senaryo üretiminde, gerekse politika üretiminde katkı sağlaması vizyonu genişletmektedir. Bu da dış politikada daha doğru politikaların uygulanmasını ve politikalar uygulanırken hataların minimuma indirilmesini sağlamaktadır.

Düşünce kuruluşları sayesinde Türkiye’de ne gibi değişim kaydedildi? Son zamanlarda düşünce kuruluşlarının sayısı artmıştır. Bu hızlı artışın sebebi nedir ve bu artış, dış politika önceliklerini belirlemede bu düşünce kuruluşlarının rolünün arttığının göstergesi midir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Türkiye, özellikle Soğuk Savaş sonundan itibaren hızlı bir gelişme göstermiş ve bölgede bölgesel bir güç olarak ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda Soğuk Savaş’ın bitiminden sonra, iki kutuplu dünyadan farklı olarak Türkiye’de uygulama modelleri gelişmiştir. Örneğin iki kutuplu dünyada kutup ülkelerinin başındaki süper güçlerin aldığı kararlar o grubun üyeleri tarafından fazla sorgulanmadan uygulanma zorunluluğunu beraberinde getirmektedir ve mevcut koşullar bu doğrultuda o ülkeleri etkilemektedir.

Ancak Soğuk Savaş döneminden sonra iki kutuplu dünyanın ortadan kalkması ve çok merkezli bir dünya düzeni oluşması, ülkeleri artık süper güçlerin belirledikleri politikaların birer oyuncusu olmaktan çıkarmıştır. Günümüzde bölgesel güçler küresel güçlerin politikalarını dikkate alarak

kendi politikalarını uygulayabilmektedir. Dolayısıyla her ülkenin -özellikle Türkiye gibi bölgesel güçlerin- artık gelişen olaylara veya bölgesindeki gelişmelere seyirci veya belirlenmiş bir senaryonun oyuncusu olarak değil; tam tersi bölge ile ilgili kendi politik hedefleri doğrultusunda, bölgeyi yönlendirebilecek ve o bölgede barış ve istikrara katkı yapacak şekilde veriler ve farklı bakış açıları üretmesi gerekmektedir. Bu nedenle, son yıllarda Türkiye’de stratejik araştırma merkezlerinin önemi artmıştır ve her geçen gün stratejik araştırmalar merkezlerinin sayısı artmaktadır.

Türkiye’ye baktığımızda bazı stratejik araştırma merkezleri kamu diplomasisi şeklinde faaliyet göstermektedir. Bu anlamda, hükümetin uyguladığı politikalar konusunda kamuyu aydınlatmaktadır. Hükümetle çok yakın ilişkide bulunan stratejik araştırma merkezleri genellikle hükümetin politikaları doğrultusunda araştırmalar yapmakta ve hükümeti destekleyici çalışmalara imza atmaktadır. Ancak Türkiye’de bu yönde faaliyet gösteren araştırma merkezlerinin dışında bağımsız ve hatta tamamen muhalif olan stratejik araştırma merkezleri de vardır. Bu merkezler özellikle farklı politikalar üzerinde durmakta, çalışmalarıyla hükümetin uyguladığı politikalara eleştirel yaklaşımlar geliştirmekte ve farklı önermelerde bulunmaktadır. Bu da hükümetin politikalarını devamlı sorgulanabilir halde tutmakta ve aksaklıkların algılanması için hükümete yardımcı olmaktadır. Aslında demokrasilerde muhalif çalışmaların ana görevlerinden birisi de budur.

Türkiye’de BİLGESAM gibi araştırma merkezleri de herhangi bir ideolojik yaklaşımın dışında, tamamen gerçekçi, bilimsel ve akılcı bir şekilde olayları ve gelişmeleri değerlendirmektedir. Alan araştırmalarına öncelik vererek, elde ettiği veri tabanına uygun, optimal politikalar üretmektedir. BİLGESAM’ın diğer araştırma merkezlerinden yani hükümete yakın olan araştırma merkezleriyle hükümete karşı olan araştırma merkezlerinden farkı da burada ortaya çıkmaktadır. Her iki grubun da görüşlerinin optimalinin oluşturduğu değerlendirmelere, incelemelere ve sonuçlara varmaktadır. Böyle olunca da bilimsel ve akılcılık kapsamında yapmış olduğu çalışmalar hem hükümet tarafından hem de muhalefetteki araştırma merkezleri veya partiler tarafından saygıyla karşılanmakta, güvenilir bir araştırma merkezi olarak ön plana çıkmaktadır. Aynı zamanda BİLGESAM’ın ürettiği çalışmalar Türkiye’de sayıları hızla artan üniversitelerde eğitim dokümanı olarak da kullanılmaktadır. Ayrıca iç ve dış politika konularında uzmanlaşmak ve araştırma yapmak isteyen kişiler BİLGESAM ailesine katılarak staj ve eğitim programlarını takip etmektedir. Yurt içinden ve dışından birçok uzman ve kurum çeşitli konularda BİLGESAM’ın görüşlerini alarak kendi çalışmalarında kullanmaktadır. Böylece BİLGESAM’ın da uluslararası ilişkiler dalında uzmanların yetişmesine büyük katkısı olduğu ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'deki düşünce kuruluşları ile yurtdışındaki düşünce kuruluşları arasındaki farklılıklar veya ortak yönler nelerdir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Yurtdışındaki stratejik araştırma merkezleriyle Türkiye'deki araştırma merkezleri arasında öncelikle yapısal farklılıklar ön plana çıkmaktadır. Çünkü yurtdışındaki araştırma merkezleri -özellikle Amerika Birleşik Devletleri ile kıyasladığımızda- geniş bir kaynağa sahiptirler. Bunun dışında bizzat yönetimin araştırma merkezleri ve alternatif partilerin -yani muhalefetteki cumhuriyetçi ve demokratların kendi araştırma merkezleri- veyahut büyük fonlarla kurulmuş araştırma merkezleri vardır. Dolayısıyla Türkiye ile kıyasladığımızda yaptıkları işler aynıdır ancak kaynak girişi açısından Türkiye'de bazı farklılıklar yaşanmaktadır. Örneğin hükümete yakın olan stratejik araştırma merkezleri kaynak bakımından çok fazla zorluk çekmemektedir. Yeterli kaynağın bulunması bu kuruluşların daha fazla personel ve imkânla, daha fazla faaliyet yapmalarını mümkün kılmaktadır. Muhalif olan stratejik araştırma merkezlerinin ise yeterli kaynak bulmakta zorlandıkları aşikârdır. Ancak bu merkezler de yönetime muhalif kesimlerden belirli kaynak sağlayabilmektedir. Bu iki grubun dışında kalan BİLGESAM gibi tamamen tarafsız, bilimsel ve akılcılığa önem veren bir stratejik araştırma merkezinin kaynak bulma durumu daha da zor olmaktadır. Çünkü BİLGESAM herkese yakındır, ama herkesle de belirli bir mesafesi vardır. Dolayısıyla Türkiye'deki çeşitli partiler ve unsurlar tamamen kendisi gibi düşünen araştırma merkezlerine destek sağladıklarından BİLGESAM'ın destek bulma imkânı sınırlı kalmaktadır. Bu kuruluş sadece bilime, akılcılığa ve çağdaşlığa önem vermekte; herhangi bir ideolojiden uzak kimselerin sınırlı kaynaklarıyla faaliyet göstermektedir. Zaten BİLGESAM'ın özelliklerinden bir tanesi de budur. Dış yardımlar veya belirli gruplara, kaynaklara tamamen bağımlı olarak çalışmak, BİLGESAM'ın bağımsızlığını ortadan kaldıracığından BİLGESAM yöneticileri tarafından da bu arzulanmamaktadır.

BİLGESAM'ın kurulmasında temel faktör ve amaç neydi?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM'ın kurulmasında temel faktör bilge adamların deneyimleri ile genç ve dinamik araştırmacıların bir araya getirilmesiyle ortaya çıkacak sinerjinin yapılan çalışmalara yansıtılmasıdır. Burada iki dinamik ön plana çıkmaktadır. Bunlardan birincisi Türkiye'nin akil adamları diyebileceğimiz devlet yönetiminde görev almış bakanlar, müsteşarlar, valiler, üst seviyedeki askerler ve herkesin saygı duyacağı öğretim üyelerinin oluşturduğu belirli bir grup. Diğeri de Türkiye'deki genç ve dinamik araştırmacılarıdır. Gençler dinamik bir yapıya sahiptir ancak tecrübe birikimi sınırlıdır. Bu nedenle akil adamların tecrübe ve deneyimleriyle, genç araştırmacıların dinamizminin birleştirilmesi oldukça faydalı olacaktır. Dolayısıyla tecrübe, deneyim ve bilgi birikimiyle dinamizmi bir araya getiren bir araştırma merkezi Türkiye'ye büyük katkılar sağlayabilecektir. BİLGESAM'ın temel farklılığını bu oluşturmuştur.

Diğer bir nokta da; stratejik araştırma merkezleri çoğunlukla ya hükümet tarafındadır, yani yönetim taraftarıdır veya tamamen muhalefettedir, yani muhalefet yaparlar. BİLGESAM ise farklı görüşlerin ve farklı bilim dallarının etkileşiminden doğan sinerjiyi dikkate alan optimal değerlendirmeler ve araştırmalar yapan, herkesin güvenebileceği senaryolar ve politikalar üreten bir merkezdir.

BİLGESAM'ın teşkilatında Bilge Adamlar Kurulu vardır. Bu kurulda az önce saydığımız tecrübe ve bilgi birikimleriyle herkesin saygınlığını kazanmış akil insanlar yer almaktadır. Akademik Danışma Kurulu vardır. Bu kurulda herkesin yakından tanıdığı bilim insanları bulunmaktadır. Bunların dışında diğer araştırma merkezlerinden farklı olarak gençlik platformu da vardır. BİLGESAM, Türkiye'deki üniversitelerin öğrenci kulüplerini ve gençleri BİLGESAM-TUIÇ Platformu'nda bir araya getirmekte ve sadece bugünün uzmanlarına ve yöneticilerine değil Türkiye'nin geleceğine de hitap etmektedir.

BİLGESAM kurulduğunda Türkiye'nin dış politikasında nasıl bir vizyon ve çerçeve vardı? BİLGESAM'ın kuruluşunun bu vizyon ve çerçeveye ilişkisi nasıldı?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM kurulurken var olan yönetim özellikle biraz önce söylediğimiz Soğuk Savaş sonrası dış politika ortamındaki değişiklikleri algılamaya çalışan ve farklı dış politika açılımları gerçekleştirmek isteyen bir yönetimdi. BİLGESAM'ın burada yapması gereken şey değişen dış politika ortamını analiz etmek ve bu ortama uygun politikalar üretmekti. Ancak günümüz dünyasında dış politika ve iç politika uygulamalarını birbirinden ayırtırmak mümkün değildir. Çünkü iç politik gelişmeler dış politika ortamını, dış politikadaki gelişmeler de iç politika ortamını doğrudan etkilemektedir. BİLGESAM'ın en önemli katkılarından birisi burada ortaya çıkmaktadır. BİLGESAM dış politika ve iç politika etkileşimine dikkati çekmiş, özellikle zamanın ruhu diyebileceğimiz evrensel değerleri ön plana çıkarmış ve bu evrensel değerleri bölgenin gerçekleriyle örtüştürmek suretiyle gerçekçi, bilimsel, akılcı ve esnek politikaların üretilmesine katkı sağlamıştır.

BİLGESAM kuruluşundan kısa bir süre sonra yayınladığı *Türkiye'nin Vizyonu* adlı kitabında Türkiye'nin gerek iç politikası gerekse dış politikasındaki problemlere dönük hazırlanmış raporlar yer almıştır. Bu raporlar arasında örneğin Türkiye'de demokrasinin derinleştirilmesi raporu var. Bugün uygulanıyor mu, uygulanıyor. Milliyetçiliğin çağdaş anlayışının nasıl olması gerektiği ile ilgili bir çalışma var. Bugün uygulanıyor mu, Türkiye hala bu arayış içerisinde. Yine yargı reformuyla ilgili ve anayasa değişiklikleri ile ilgili bir çalışma var. Özellikle Türkiye'nin gelişiminin önündeki temel sorunları ön plana çıkaran çalışmalar var. Bunlardan bir tanesi Güneydoğu sorunu veya Kürt sorunu diyebileceğimiz mesele. Bunun üzerine çok büyük alan çalışması var ve BİLGESAM bu soruna uluslararası boyutu da katarak çözüm önerileri geliştirmeye çalışmaktadır. BİLGESAM, bunları belirlerken dünyadaki gelişmeleri de değerlendirmiştir; dış ülkelerdeki gelişmeleri belirleyerek iç politika önerileri geliştirmiştir. İç politika-dış politika etkileşimlerini dikkate alarak yine dış politika

açılımı -Türkiye'nin Ortadoğu politikası, Ermenistan politikası, Kıbrıs ile ilgili politikaları ve İran'a yönelik politikaları- ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Bu açıdan baktığımızda bunlar BİLGESAM'ın Türkiye'deki diğer araştırma merkezlerinden ve belki de dünyadaki araştırma merkezlerinden farkını ortaya koymaktadır.

Bilimsel yapı olarak BİLGESAM'ın savunduğu değerler ve özellikler nelerdir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM'ı diğer araştırma merkezlerinden en fazla ayıran nokta çağcılık, bilimsellik ve akılcılıktır. BİLGESAM, gücünü herhangi bir ideolojiye sahip olmamasından almaktadır, ama ideolojileri de dışlamamaktadır. Her bir ideolojinin veya farklı bir disiplinin olaya veya herhangi bir şeye farklı bakış açılarıyla, farklı paradigmalara bakılmasını olanaklı kılacağını, bu nedenle ideolojilerin ve farklı bilim dallarının çok büyük hizmet gördüğünü, çok gerekli olduğunu vurgulamaktadır. Bu nedenle BİLGESAM olayı daha doğru algılayabilmek için farklı ideolojilerden farklı bilim dallarından istifade ederek politikalar üretmeye çalışmıştır. Bu açıdan baktığımızda BİLGESAM, ideolojilerin ve bilim dallarının arasında, ülkenin ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurarak, sinerji oluşturmaya çalışmış, doğru ve uygulanabilir politikaların belirlenmesine katkı yapmıştır.

İdeolojiler konusunda da şunu ifade edebiliriz: Bir konuya bütün ideolojilerden bakılması gerekir. Sadece tek bir ideolojiden bakılarak mevzuların incelenmesi sağlıklı olmaz. Dolayısıyla gelişmeleri dahi doğru algılamakta zorlanabilirsiniz. Bu nedenle farklı bakış açılarının bulunması lazım. Bu da BİLGESAM'ın tarafsızlığını ve bilimselliğini ortaya koyan en önemli unsurdur. Aynı zamanda bu; BİLGESAM ve politikalarının herkes tarafından -iktidardaki, muhalefetteki veya herhangi bir ideolojiye bağlı olmayan insanlar- saygıyla karşılanmasına vesile olmaktadır. Tabii insanlar farklı ideolojilerden olduğu zaman o verileri de algılamamaktadır. Mesela çok iyi bir çalışma olsa dahi karşıdaki kişi çalışmanın taraflı olarak yazıldığını algıladığı zaman onunla arasına bir duvar çekmekte, o fikirlerin doğru olduğunu kabul etmeyip, etkileşime girmemektedir. BİLGESAM'ın bu yapısı toplumun her kesimiyle etkileşime girebilme imkânı sağlamaktadır. Bu açıdan BİLGESAM hem iktidar partisine hem de muhalefet partilerine veri ve analizleriyle destek olmaya çalışmaktadır.

BİLGESAM Türkiye'de dış politikada yeni bir ideoloji oluşturmaya çalışıyor mu? Yoksa BİLGESAM'ın amacı sadece dış politikadaki karar alıcılara bilgi sağlamak ve danışmanlık yapmak mıdır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Az önce bundan bahsetmiştik, herhangi bir ideolojik yapı oluşturmaya çalışmıyoruz, ancak değişen dünyanın değişen dinamiklerine uygun olarak esnek ve bir o kadar da gerçekçi, bilimsel ve akılcı politikalar üretmeye gayret ediyoruz. Bu noktada şu soru çok manidar:

Değişen dünyanın özellikleri nedir? Birincisi, iki kutuplu dünya ortadan kalkmıştır ve dolayısıyla çok boyutlu dış politika ortamı oluşmuştur. Bu, dış politika ortamında özellikle bölgesel güçlere kendi dış politika hedeflerini gerçekleştirme noktasında daha esnek davranma fırsatını yaratmıştır ve BİLGESAM bunun kullanılması gerektiğini vurgulamaktadır. Aynı zamanda küreselleşme olgusu; siyasi, ekonomik, sosyokültürel dinamiklerin yer aldığı bütün dış politika uygulamalarından istifade edilmesine de katkı sağlamaktadır.

BİLGESAM'ın taraf olduğu bazı hususlar vardır ki bunlar evrensel değerlerdir. Zamanın ruhu olarak algıladığımız değerler nelerdir? BİLGESAM; insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü, serbest piyasa ekonomisi ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ve Türk Milleti'nin bütün dünyayla beraber barış, istikrar, huzur ve refah içinde yaşaması yönünde optimal dengeleri oluşturacak politikalar üretmeye çalışmaktadır. Dolayısıyla, BİLGESAM dış politika karar alıcıları için ideolojik bir oluşumu hedeflemiyor. İdeolojik oluşum; dış politikada, hızla değişen dünyada ve dinamik ortamda yöneticilerin, politika kullanıcılarının esnekliğini ortadan kaldırdığı gibi olayın doğru algılanmamasına ve doğru politikalar üretilmemesine de neden olmaktadır. Bu nedenle artık günümüz dünyasında ideolojilere veya dış politika teorilerinden tek birine bağlı olarak dış politika yürütmek son derece eksik kalmaktadır. Değişen dinamiklerde nasıl bir farklılık meydana geldiğini anlamak için esnek davranış kurallarının ve vizyonunun oluşturulması gerekmektedir. Özellikle BİLGESAM'ın vurguladığı en önemli unsurlardan biri de budur.

Şu an hâlihazırdaki BİLGESAM ile ilk kurulduğu dönemdeki BİLGESAM arasındaki farklılıklar nelerdir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM'ın ilk kurulduğu dönemle şimdiki dönem arasında baştan beri bahsettiğimiz vizyon konusunda herhangi bir değişiklik olmamıştır; ancak BİLGESAM'ın kuruluşundan itibaren gelişmesi safha safha olmuştur. Bunun da en önemli nedeni kaynakların sınırlı olması, kaynaklar olarak belli bir gruba bağımlı olmaktan kaçınması ve kendi gelişim hedeflerine bağlı olarak uygulama alanlarını genişletmesidir. Dolayısıyla, BİLGESAM etkinliğini artırmıştır ancak vizyonunda herhangi bir değişiklik olmamıştır. Özellikle BİLGESAM önümüzdeki yıl dış politikada sadece Türkiye veya bölgeye değil, uluslararası sisteme de etki edebilecek politikalar ve açılımlar gerçekleştirmeye çalışacaktır.

BİLGESAM'daki araştırmaların konularını kim belirliyor ve yeni araştırmaya başlayan uzmanların girişimleri BİLGESAM'da kabul ediliyor mu, yoksa BİLGESAM'da sıkı bir hiyerarşi mi var?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM'da sıkı bir hiyerarşi yok ve kararlar genellikle kurullarda alınan kararların uygulamaya dönüştürülmesi şeklinde oluyor. Kararlar genellikle ortak akılla alınmaya çalışılıyor; dikkat ederseniz bizde bir akil adamlar kurulu var ve bunların

değerlendirmeleri oluyor, aynı zamanda akademik danışma kurulumuz var bunların da değerlendirmeleri oluyor. Bu kurulların etkileşimi, oluşturdukları vizyon ve politika önerileri icra kuruluna geliyor; icra kurulunda da hangi konularda çalışma yapılacağına karar veriliyor ve icra kurulunun vermiş olduğu yönlendirmeler doğrultusunda mevcut kadro ve çalışma alanları belirleniyor. Dolayısıyla, uygulamalarda sadece belirli bir kişinin payı yok; bütün bu kurullardaki kimselerin yapılan çalışmalarda etkinliği var. Bununla birlikte çalışan kadronun hazırlamış olduğu analizler, yorumlar, raporlar var ve bunlar da büyük ölçüde herhangi bir değişiklik yapılmıyor. Bu çalışmalarda personel son derece özgür bir şekilde çalışıyor. Ancak dediğim gibi, başlangıçta belirttiğimiz vizyonun temel esasları üzerinde özellikle duruyoruz. Bunları bir kere daha tekrar etmek gerekirse; özellikle insan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü, serbest piyasa ekonomisi, Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü ve bölge ve dünyanın barış ve istikrarına olumlu katkı temel vizyonumuzu oluşturmakta ve bunu yaparken de sadece herhangi bir ideolojiden taraflı olarak bakmayı değil, farklı ideolojilerden, farklı bilim dallarından bakmayı öngörüyoruz.

BİLGESAM'ın personel politikası nedir? Personel alımında BİLGESAM'ın benimsediği prensipler ve ilkeler nelerdir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Personel konusunda nitelikli personelin seçimine özen gösteriyoruz. Tabii, bu nitelikli personel hem eğitim açısından hem de vizyon açısından nitelikli anlamına geliyor. Bu kapsamda, belirlenen vizyon doğrultusunda faaliyet göstereceğine inandığımız kimseleri kadromuza ekliyoruz. Belirli bir çekirdek personelin dışında iç içe geçmiş halkalar kapsamında yarı zamanlı çalışan, uzaktan (non-residence) çalışan veya sadece görüşleriyle katkı sağlayan çalışanlarımız var. BİLGESAM'ın çalışan personeli çok geniş bir daireyi kapsama alanına almaktadır.

BİLGESAM'da uzman olmak için hangi spesifik kriterler göz önünde bulundurulmaktadır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Biraz önce bahsetmiştik, özellikle iyi bir eğitim alması, çalıştığı alanın yabancı dilini bilmesi gerekmektedir. Mesela Ortadoğu ile ilgili çalışıyorsa Arapça ve İngilizceyi, Amerika ile ilgili çalışıyorsa İngilizceyi, Uzakdoğu ile ilgili çalışıyorsa Çince'yi, Rusya ile ilgili çalışıyorsa Rusça'yı bilmesi ve o konuda asgari bir yüksek lisans seviyesinde eğitimini tamamlamış olması, doktora çalışmasına devam ediyor veya bitirmiş olması gerekir. Tabii, bu bizim kadrolu çalışanlarımızla ilgili; ancak BİLGESAM sadece kadrolu çalışanlardan ibaret değil, en az onun kadar önemli olan kısmı akil adamlar kısmı. Akil adamlar kısmının da az önce özelliklerini saymıştık. Akil adamlar bilgi, beceri ve tecrübeleriyle kamuoyunun saygınlığını kazanmış insanlardır. Tabii, bunların ortak özelliği birbiriyle uyumlu çalışarak farklı görüş ve düşünceleri saygıyla karşılayacak, etkileşimde bulunabilecek insanlar olması. Bu, özellikle BİLGESAM'ın oluşturmak istediği sinerjinin temel özellikleridir.

Yabancı uyruklu uzmanların BİLGESAM'da çalışmalarını mümkün mü?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Mümkündür. Yabancı uyruklu stajyerler, uzman yardımcıları ve uzmanlar BİLGESAM'da görev almaktadırlar.

Yine bunların spesifik kriterleri nelerdir? Aynı kriterler bunlar için de geçerli mi?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Aynı kriterler bunlar için de geçerli. Bu kişilerin ülkelerinde saygın olması, yani ülkeleri tarafından dışlanmış veya ülkelerinin reklamını yapacak kimseler olmaması gerekiyor. Yani o ülkelerdeki mevcut yönetimlerin olumlu politikalarını ön plana çıkartabilecekleri gibi o politikalarda yıkıcı değil de yapıcı, eleştirel yaklaşımları geliştirebilecek belirli kişileri istiyoruz.

Önce BİLGESAM'da uzman olarak çalışmaya başlayıp daha sonra hükümette devam etmesi veya hükümette daha önce görev almış kişilerin daha sonra BİLGESAM'da çalışması mümkün müdür?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Birincisi şu anda bunun örnekleri BİLGESAM'da var; daha önce BİLGESAM'da görev almış kişiler şu anda devletin mevcut yönetiminde farklı makamlarda görevler icra ediyorlar. Aynı şekilde farklı hükümetlerde, yönetimlerde görev almış insanlar da BİLGESAM'ın çeşitli yerlerinde görev almış durumdadır. Bizim böyle herhangi bir sınırlamamız yok. Ancak şunu belirtelim BİLGESAM'da çalışırken doğrudan o kurumlarla bağlantısının olmamasına özen gösteriyoruz.

Türkiye'deki üniversitelerin ve eğitimle ilgili kurumların düşünce kuruluşlarına yaklaşımı nasıldır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Son zamanlarda ilgi son derece artmaktadır. Üniversiteler stratejik araştırma merkezleriyle işbirliği içinde faaliyet göstermeye başlamıştır. Özellikle BİLGESAM da bunun üzerinde durmaktadır. Gerek yurtiçinde gerek yurtdışında çeşitli üniversitelerle birlikte konferanslar, kongreler, çalıştaylar yapmaktadır. Hemen hemen hiçbir çalışmasını BİLGESAM tek başına yapmamakta, küreselleşmenin ve mevcut uluslararası sistemin gereği olarak hem yurtiçindeki üniversitelerle hem de yurtdışındaki üniversitelerle ortak faaliyet alanları belirlemekte ve bu faaliyetleri icra etmektedir.

BİLGESAM'ın çalışmaları öğretim kurumlarında son derece güvenilir araştırmalar olarak dikkate alınmakta ve ders programları içinde gerek resmi makamların eğitim kurumlarında gerekse özel eğitim kurumlarında kullanılmaktadır.

BİLGESAM'ın diğer kurumlarla, üniversitelerle ve YÖK ile ilişkileri son derece iyidir. Örneğin yurtiçinde bakanlıkların ve devlet bürokrasisinin yapmış olduğu bütün toplantılara BİLGESAM çağrılmaktadır. Yurtdışında uluslararası temsilciliklerin çalışmalarına da BİLGESAM'ın katılması talep edilmektedir.

BİLGESAM'ın üniversitelerle resmi bir bağlantısı, doğrudan bir irtibatı var mıdır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Resmi bir bağlantısı yok. BİLGESAM tamamen bağımsız bir kuruluş. Ancak farklı üniversitelerle birlikte faaliyetler icra etmektedir.

BİLGESAM Türkiye'deki diğer düşünce kuruluşlarıyla ve yurtdışındaki düşünce kuruluşlarıyla nasıl bir işbirliği yürütmeyi istemekte veya yürütmektedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Özellikle şu anda, yurtiçindeki stratejik araştırma merkezleriyle karşılıklı uyum içerisinde farklı çalışmalar için görüşmeler yapılmaktadır. Bu kapsamda Türkiye'deki stratejik araştırma merkezleri ile belirli periyotlarla bir araya gelinmektedir ve karşılıklı etkileşimler bu toplantılarda gündeme getirilmektedir. BİLGESAM yurtdışındaki stratejik araştırma merkezlerine de ziyaretler yapmakta, bu merkezlere kendi görüşlerini aktarmaktadır. Zaman zaman da yurtdışındaki stratejik araştırma merkezlerinden BİLGESAM'a uzmanlar getirtmek suretiyle o ülkelerin çalışmalarından istifade etmeye çalışmaktadır. Yayınlarının paylaşımı konusunda da BİLGESAM'ın birçok stratejik araştırma merkezi ile bağlantısı söz konusudur.

BİLGESAM'ın Türkiye ve yurtdışındaki düşünce kuruluşlarıyla resmi anlaşmaları var mı?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Üniversitelerle işbirliği anlaşmaları imzalanmış durumda. Resmi bir anlaşma yok ama işbirliği anlaşmalarının karşılıklı olarak geliştirilmesi yönünde niyetleri beyan eden anlaşmalar var.

BİLGESAM'daki araştırmalarda finansal desteğin rolü nedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Stratejik araştırma merkezlerinin en önemli konularından birisi mali kaynak tedarikidir. Kaynak tedariki, o stratejik araştırma merkezlerinin daha fazla çalışma yapmasına imkân sağlamaktadır. BİLGESAM, mevcut yapısıyla, kaynak bulmakta hükümetle birlikte uyumlu şekilde çalışan stratejik araştırma merkezlerine göre daha dezavantajlı konumdadır, hatta muhalefetteki araştırma merkezleriyle kıyaslandığında da daha büyük problem yaşamaktadır. Çünkü hükümete muhalefet eden düşünce kuruluşları hükümetin politikalarını eleştiren yapılardan

destek sağlarken, hükümet yanlısı düşünce kuruluşları da hükümet kaynaklarından istifade etmektedir. BİLGESAM'ın herkesle ilişkileri iyi olmasına rağmen, herhangi bir parti veya ideolojik ve siyasi örgütlenmenin içinde yer almadığı için kaynak bulma sıkıntısı vardır ve tamamen bilimsel akılcılığa, farklı görüşlere önem veren insanlardan kaynak sağlamaktadır. BİLGESAM tarafsızlık özelliğini korumak maksadıyla yabancı ülkelere bugüne kadar kaynak kabul etmemiştir.

Mevcut yapı içinde BİLGESAM Ortaklar Kurulu rutin ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Herhangi bir ilave ihtiyaç ya da proje kapsamında ise özellikle projeye destek veren kurumlar veya kişilerin destekleri alınmaya çalışılmaktadır; ancak burada temel olan o çalışmaların tamamen bilimsel ve akılcı yönden yapılmasıyla gerçekleştirilmeye çalışılmasıdır. Bu nedenle sınırlamalar olsa da, BİLGESAM maliyetlerini minimize etmek suretiyle etkinliğini artırmaya çalışmaktadır. Şöyle de diyebiliriz: Daha az maliyetle daha çok şey yapabilecek özelliklere sahiptir.

Türkiye’de düşünce kuruluşlarına finansal destek sağlayan kurumlar hangileridir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI- Devletin özellikle belirli kurumları destek sağlayabilmektedir. Herhangi bir ideolojik yapıya sahip stratejik araştırma merkezleri için bu ideolojik yapıda ve cemaatlerle ilgili yapılarıdaki kimselerin vermiş olduğu destekler vardır, yine farklı işadamları da stratejik araştırma merkezlerini desteklemektedir. Bazı stratejik araştırma merkezleri de özellikle çeşitli ülkelere fonlar temin edebilmektedir.

Türkiye’de genel olarak düşünce kuruluşlarının finansmanında bu tür finansal desteklerin rolü ne düzeydedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM rutin faaliyetlerini kendi kaynaklarıyla gerçekleştirmektedir. Bazı konularda proje bazlı çalışıyoruz ve bu anlamda önemli projelere destek sağlıyoruz. Bazılarını da çok ortaklı yapmaya çalışıyoruz, böylelikle herhangi bir ideolojinin ve görüşün etkisini asgariye indirmiş oluyoruz. Aksi takdirde, finansal kaynak bulma açısından bu düşünce kuruluşlarının, desteği sağlayan yönetim, muhalefet veya dış kaynağı sağlayan kurumlarla, devletlerle veya siyasi partilerle etkileşimi artmaktadır; adeta bunlara bağımlı hale gelmektedir.

Türkiye’de özellikle devlet kurumlarından sağlanan finansal desteğin alımı noktasında düşünce kuruluşları arasında bir rekabet söz konusu mudur?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Rekabet var; hükümetle uyumlu çalışıp kamu diplomasisi şeklinde hükümetin uyguladığı politikaları kamuoyuna anlatmayı birinci görev olarak algılayan düşünce kuruluşları daha çok destek almaktadır. Muhalefette olanlar da kendilerine destek verilmemesi

noktasında şikâyette bulunmaktadır; ama BİLGESAM'ın böyle bir problemi yoktur, çünkü hükümetle yakın olmak istememektedir. Muhalefet de yapmak istememektedir. Dolayısıyla bu durum kaynak alanını genişletmektedir. Daha sınırlı miktarda kaynak temin ediliyor ama kaynak verecek kurum veya kişiler arttığı için küçük kaynakların da bir araya gelmesiyle daha büyük kaynaklar elde ediliyor ve çalışmalar bu şekilde yürütülüyor.

Türkiye genelinde düşünce kuruluşlarının Türkiye'deki dış politika karar alma mekanizmasına etkisi nasıl gerçekleşmektedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Düşünce kuruluşlarının etkisi iki şekilde oluyor. Herhangi bir politika yapılırken karar alma sürecinde etkileri vardır. Dediğimiz gibi hükümet yanlıları genellikle kamu diplomasisi şeklinde hükümetin uyguladığı politikaların doğruluğunu kamuoyuna anlatmak ve bu politikaların detaylarını aktarmak yönünde rol oynamaktadır. Muhalefet görevi üstlenen bazı stratejik araştırma merkezleri de hükümetin politikalarını tenkit etmek suretiyle bu politikaların yanlışlıklarını kendi görüşlerine göre ortaya koyup politikaların eksik, aksak hususlarını gündeme getirmekte ve yönetimin dikkatini çekmektedir. BİLGESAM dediğim gibi daha politikaların belirlenmesi aşamasından itibaren bilimsel, akılcı ve gerçekçi verileriyle bu politikaların tamamen içinde yer almaktadır. BİLGESAM raporlarına baktığımızda eskiden hazırlanan raporların hepsinin bugünkü uygulamalarda çok büyük izlerinin olduğunu görmekteyiz.

BİLGESAM medya ile nasıl bir işbirliği yürütmektedir, ilişkisi nasıldır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Özellikle iki şekilde iletişim yürütmektedir. Birinci olarak, bütün medya kuruluşlarıyla BİLGESAM'ın elektronik bağlantısı vardır. Dolayısıyla yapmış olduğu analizler, raporlar, alan araştırmaları, kitaplar, politika önerileri bütün medya mensuplarına anında elektronik portalda dağıtılmaktadır. İkinci olarak, bunlar basılı hale geldiğinde basılı olarak da dağıtılmaktadır. Bunun dışında BİLGESAM çeşitli raporların tanıtılması konusunda basın toplantıları yapmakta ve çalışmalarını topluma aktarmaktadır. Ayrıca gerek BİLGESAM'ın kurul üyeleri, başkanı ve gerekse uzmanları basın yayın kuruluşlarının çeşitli programlarında röportajlar, açık oturumlar gerçekleştirmekte ve basın ile ilişkilerini devam ettirmektedir. Bunun yanında basın kuruluşları ziyaret edilmekte, bu etkileşimin daha da artırılması noktasında basın mensuplarıyla toplantılar düzenlemektedir.

BİLGESAM'ın hükümetle ve diğer devlet kurumlarıyla ilişkisi veya işbirliği nasıldır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Özellikle bunlar iki şekilde yürütülmektedir. BİLGESAM belirli projeler hazırlamaktadır. Dolayısıyla hükümet kurumlarından bu projelere destek bulunması durumu

araştırılmaktadır. Bu destekler projelere katkı olarak ortaya konmakta, farklı yerlerden de sağlanan desteklerle projeler hayata geçirilmektedir. Bu açıdan BİLGESAM projelerini devlete pazarlamaktadır. Bunun dışında devletin belirli kurumları da BİLGESAM'a belirli konularda araştırma yapılması için talepte bulunmaktadır.

BİLGESAM, uzman araştırmacılarla nasıl bir işbirliği veya ilişkiye girmektedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM'ın iç içe geçmiş halkalar stratejisi vardır. Belirli uzmanları çekirdek personel olarak kadrolu çalıştırmaktadır. Maliyetlerinin sınırlı tutulabilmesi için kadrolu çalışan sayısını belirli bir seviyenin üstüne çıkarmamaya gayret sarf etmektedir. Bunların dışında özellikle yarı zamanlı veya proje temelli çalışanların sayısı daha fazladır. Uzmanların analizleri web sitemizde ve elektronik ortamda yayımlanıyor. Stajyerler de uzmanların ve uzman yardımcılarının fikirlerini alıp çalışmalarını yürütüyorlar. BİLGESAM ayrıca bütün üniversite öğretim üyeleriyle farklı şekillerde ortak çalışmalar yapmaktadır. Tabii ki az önce saydığımız kurul üyelerinin yapmış olduğu çalışmalar da bunlara dâhil edilmelidir.

Yurtdışındaki diğer düşünce kuruluşlarıyla nasıl bir işbirliği yürütülmektedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – BİLGESAM, yurtdışındaki araştırma kurumları ile karşılıklı görüşmeler yapmak suretiyle işbirliği geliştirmeye çalışmaktadır. Uzmanlarını karşılıklı olarak birbirlerine göndererek farklı görüşlerin çalışmalara yansıtılmasına gayret sarf edilmektedir. Bunun dışında yine yapılan konferans, kongre ve çalıştaylarda karşılıklı uzman personel çağrılmak suretiyle bu işbirliği artırılmaktadır. Yayınlar karşılıklı olarak gönderilerek kurumlar arasında karşılıklı etkileşim sağlanmaktadır.

Halk ile işbirliği, ilişki nasıldır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Halk ile işbirliğimiz şu şekilde oluyor; BİLGESAM'ın yayımladığı bütün çalışmalar internet sayfamızdan ücretsiz olarak yayımlanmaktadır. Güncel gelişmelerle ilgili hazırlanan analizler, daha kapsamlı ve ayrıntılı olarak hazırlanan raporlar ve BİLGESAM tarafından yayınlanan kitaplara doğrudan internet sayfamızdan ulaşılabilir. İnternet sayfamız üzerinden gerçekleştirdiğimiz yayınlar dışında yapılan konferanslar, seminerler ve panellerle halka direk hitap edilmektedir. Ayrıca, Türkiye'nin üst düzey yöneticilerini, üniversitelerdeki öğretim üyeleri ve üniversite öğrencilerini, sivil toplum örgütlerini kapsayan yaklaşık 10.000'e yakın e-mail grubuna yayınlarımız elektronik ortamda gönderilmektedir. Önümüzdeki dönemde ise bu mail grubunu uluslararasılaşma hedefimize paralel olarak dünya çapında genişletmeyi, böylece elektronik portal üzerinden tüm dünya kamuoyuna hitap etmeyi hedefliyoruz. Halkla irtibatın diğer bir yolu ise basın

ve televizyon programlarını kullanmak suretiyle gerçekleşmektedir. Açık oturum programlarına BİLGESAM uzmanlarının katılması ve yapılan röportajlarla halka ulaşılmaktadır. Dolayısıyla, BİLGESAM'ın halkla irtibatı doğrudan veya basın-yayın kuruluşları ve elektronik portalın kullanılmasıyla sağlanmaktadır. Ama bunun yanında, alan araştırmalarında bizzat halkın içine girilmekte, halk ile etkileşim de bu şekilde sağlanmaya çalışılmaktadır.

BİLGESAM'ın mevcut araştırmalarındaki temel öncelikleri nelerdir? Hangi konularla ilgili araştırma yapılmaktadır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Dediğimiz gibi BİLGESAM'ın üç alanda çalışmaları öncelik taşımaktadır. İlk ikisini daha önce söylemiştik; biri iç politikaya, Türkiye'nin iç siyasetine yönelik olan, diğeri dış politikaya yönelik çalışmalar, üçüncüsü de teknoloji çalışmalarıdır. Küreselleşen dünyada teknolojiler gerek dış politikayı gerekse iç politikayı doğrudan etkilemektedir. Bu etkileşimi dengeli bir şekilde yürütebilmek ve analiz edebilmek için çalışmalar bu alanlarda yürütülmektedir. BİLGESAM iç politikada evrensel değerlere, dinamiklere Türkiye'nin uyum sağlaması yönünde neler yapması gerektiği noktasında odaklanırken, dış politika konularında bölgesel ve küresel barış ve istikrara Türkiye'nin en fazla ne kadar katkı sağlayabileceği, bu süreçleri nasıl geliştirebileceği yönünden çalışmalara ağırlık vermektedir. Teknoloji konusunda da özellikle nanoteknoloji ve ileri teknolojiler çalışmaları yapmak suretiyle bu etkileşim takip edilmektedir ve bu alanların birbirleriyle etkileşimleri üzerinde durulmaktadır.

Türkiye'deki mevcut dış politika eğilimleri BİLGESAM'ın öncelikleriyle örtüşmekte midir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI - Türkiye'nin dış politika eğilimlerinin BİLGESAM'ın öncelikleri ile büyük ölçüde örtüşüğünü söyleyebiliriz. Ancak, tabii, zaman zaman belirli sınırlamalar da söz konusu olmaktadır. Bunlardan bir tanesi özellikle Türkiye'nin Avrupa Birliği ilişkilerinde görülmektedir ki, Türkiye, Avrupa Birliği'nin mevcut politikaları doğrultusunda bir yavaşlama göstermiştir. Burada belki Türkiye'nin yöneticilerinde bazı eksiklikler aranabilir ama temel sorun özellikle AB'nin Türkiye'ye yönelik politikalarındaki belirsizlik ve isteksizliktir. Bu bizim önceliğimizin yeterince uygulanmamasına neden olmaktadır. Bunun dışında Türkiye, özellikle BİLGESAM, çok boyutlu, esnek bir dış politikanın, bölgesel barış ve istikrarın korunması, bölgesel ekonomik, ticari, sosyo-kültürel etkileşimin ortaya çıkartılması için entegrasyon süreçlerinin geliştirilmesi yönünde çalışmalarda bulunmaktadır.

BİLGESAM spesifik araştırmalar için uzmanları davet etmekte midir, spesifik olarak bazı uzmanları çağırır mı?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Evet, herhangi bir konunun uzmanlarını çağırabilir. BİLGESAM sadece birkaç uzmanla değil, birçok çalışmasını farklı ülkelerden farklı uzmanlarla yürütmektedir.

Uzmanlar kimler olabilir, mesela hangi niteliklere sahip olmalıdır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Bizim aradığımız en önemli özellik birlikte çalışma kültürünün gelişmiş olması. Çünkü biz hemen hemen tüm çalışmalarımızı farklı görüşlerden kişileri bir araya getirerek oluşturmaya çalışıyoruz. Bir de farklı bilim dallarında çalışmalar yapan uzmanları bir araya getiriyoruz. Diğer çalışma arkadaşları ile uyum ve koordine sağlayacak ve sinerjiyi oluşturabilecek bütün uzmanlarla çalışabiliriz.

BİLGESAM'ın merkezi neden Ankara'da değil de İstanbul'dadır? Bunun sebebi BİLGESAM'ın Avrupa'ya daha yakın olmak istemesi midir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Ankara Türkiye'nin başkentidir; ancak gerek siyasi elit grubun, ekonomik yapıların, gerekse sosyo-kültür yapılarının tarihsel merkezi İstanbul'dur. Bu nedenle geniş akıl adamlar kurulu ve daha geniş akademik danışma kurulu oluşturabilmek ve gençlik platformu olarak gençlere ve Türk halkının büyük çoğunluğuna doğrudan ulaşabilmek için İstanbul'un merkez olması bizim için önemlidir. Mesela İstanbul'un nüfusu 14 milyon civarındadır. Dolayısıyla bu nüfus Türkiye'nin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Sadece İstanbul'un değil bölgenin nüfusuna baktığımızda hemen hemen üçte biri çok yakın bölgede yaşamaktadır. Bu açıdan baktığımızda biz İstanbul'u merkez olarak aldık ancak Ankara siyasi merkez olduğundan, orada irtibatlarımızı devam ettirebilmek ve Ankara'nın çalışmalarını yakından takip edebilmek için de Ankara'da da bir ofis açtık.

BİLGESAM genişlemeyi hedeflemekte midir ve Türkiye'de diğer şehirlerde yeni ofisler açmayı düşünmekte midir? Veya yurtdışında böyle bir şey düşünmekte midir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Yurtdışında yoğun olarak ilgilendiğimiz Diyarbakır'da ofis açma düşüncemiz var; bunu kurullarımızda değerlendirmeye devam ediyoruz. Şu anda zaten yurtdışında bazı temsilciliklerimiz var. Bu temsilcilikler, yurtdışındaki bilgileri bize aktarıp gelişmeleri yakından takip edebilmemizi sağlıyor. Kaynak bulunduğu başlangıçta Washington'da olmak üzere farklı yerlerde bu temsilciliklerimizi ofis haline dönüştürebiliriz.

BİLGESAM neden genç araştırmacılara dönük bir staj programı düzenlemektedir? Bu projede hedef nedir? Genç araştırmacıların BİLGESAM'daki rolü nedir?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Bu, bizim vizyonumuzdan kaynaklanıyor. Bizim vizyonumuzun temel özelliklerinden birisi, daha evvel belirttiğim gibi, tecrübeli ve deneyimli akil insanlarla genç ve dinamik araştırmacıları bir araya getirmektir. BİLGESAM sadece bugünün uzmanlarına araştırmalar yaptırmıyor aynı zamanda gelecekte araştırma yapabilecek uzmanları da yetiştiriyor. Gençlerin geniş bir vizyona, araştırma yapabilecek bilgi ve beceriye sahip olması için staj ve eğitim programları düzenliyor. BİLGESAM'ın vizyonu belki de dünyada onu farklı bir yere koyuyor. Kendi vizyonunu genç nesillere aktarabilecek ve işbirliğine açık sinerji yaratabilecek çalışmalar yapıyor. BİLGESAM-TUIÇ Platformu bizim Türkiye'deki üniversite gençliğine ulaşmamızı sağlıyor. Biz böylece Türkiye'nin bugününe ve geleceğine yön verecek kimseleri BİLGESAM vizyonu doğrultusunda yetiştirmeye ve onlara belli tecrübeler aktarmaya çalışıyoruz.

Türkiye'de genel olarak bilimsel araştırmaların yeniden canlanması için bir eğilim var mı? BİLGESAM bu noktada ne yapmaktadır?

Doç. Dr. Atilla SANDIKLI – Türkiye'de bilimsel çalışmanın önemi geçmişe oranla çok hızlı bir şekilde artmaktadır. Zaten bu ihtiyaç ve talep Türkiye'deki stratejik araştırma merkezleri sayısının hızla artmasına neden olmaktadır. Özellikle BİLGESAM da bu ihtiyaçları kendi vizyonu çerçevesinde değerlendirerek bilimsel çalışma ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktadır.